

tíðindablaðið

sosialurin

Postsmoga 76,  
3800 Argir,  
telefon 11820

Útgevri: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressen 1981

## Rekord Landsstýrið

### oddagrein

TAD ER ein vanlig kapping millum fólk kring allan heim at sleppa við í sonevndu Guinness Record bókina. Nógv verður lagt fyri og ymisk eru evnini, ið kappast verður um fyri at seta heimsmet. Vit feroingar eiga helst ikki nógvar reglur í hesi heimskendu bók, men nú fer at bera betur til. Er tað nakar, sum er sjálvskrivaður millum allar heimsins rekordir í komandi útgávu, verður tað eingin minni enn Føroya Landsstýri.

TEIR HAVA nevniliga sett eitt ótal av rekordum uppá rekord stutta tíð. Men tíverri ikki fyri tað góða.

LANDSSTÝRIÐ hevur sett met í upphæddini á figgjarlógini, sum er hækkað við 25 prosentum. Met í eykafiggjarlógini, sum teirri stórstu. Harafrat met í meir-nýtslu. Uttanlandaskuldin er vaksin við 60 prosentum eftir hálvum øðrum ári. Teir hava nýtt 70 pst. í ferðaútreiðslum meir enn væntað. Og 25 pst. meir enn undanfarna landsstýrið. Nærum duplta til veitslur enn mett og nógv meira enn undanfarna landsstýrið.

TAD ER ikki lægið, at tílík tøl góvu nógvu umtalu á tingi. Hetta var jú hitt víðagitna sparilandsstýrið, sum skuldi tálma uttanlandaskuldina. Tálma almennu og privatnu nýtsluna. Tað skuldi sparast. Eru so hesir pengar nýttir til íløgur? Eru teir nýttir til at skapa nýggj arbeiðspláss? Nei, tíverri. Stórt sæð er allur hesin peningur nýttur til forbrúk.

MEN ONKUSTADNI er spart. Til stuðul til ídnaðarfremjandi endamáli vóru avsettar 2.250.000 kr. Her eru nýttar ein miljón. Somuleiðis eru nógvar hundrad túsund spardar til fiskivinnuølgur. Berghol eru spard. Fólk- og avlamspensiónin er seinkað í eitt heilt ár. Og so seint sum hóvkveldið tók landsstýrið uppskotið aftur um broytingar í forsorgar- og barnaforsorgarlógini.

TAD MEST harmiliga við hesi gongd er, at samstundis sum landsstýrið við botnrekordpolitikk sínum hevur sett eitt ótal av negativum rekordum kann vístast á rekordstóran útflutning, skatta- og tollinntøku. Sjáldan hevur nakað landsstýri fingið so lítið burtur úr so nógvum. Og sjáldan hevur verið so langt frá orðum til verunleika.

## Skapar móguleikar hjá teimum stóru at eta teir smáu

### politisk viðmerk-ing

Í hesum døgum liggur uppskot landsstýrisins um heimild at veðhalda fyri kreppulánum til fiskiskip og fiskavirkir á tingborðið.

Eftir kravi frá sjálvstýrisflokkinum er ein treyt fyri veðhaldi, at eigarar av skipum skulu gjalda inn í felagið tann pening, sum teir orsakað av skattligum avskrivningum hava spart í skatti tey seinastu fimm árin.

Taka vit sum dømi, at ein eigari í einum skipi er arbeiðsmaður við eini ársinntøku uppá 100.000 kr., so eru hansara móguleikar fyri at gera skattligar avskrivningar litlir ella ongir. Ein annar eigari í skipinum er fiskimaður við eini ársinntøku uppá 120.000 kr. Hansara

móguleikar fyri at gera skattligar avskrivningar eru heldur ikki stórir. Men ein triði eigari hevur eina inntøku uppá 400.000 kr. um árið. Hjá hesum eru móguleikarnir fyri at gera skattligar avskrivningar rúmir.

Eftir fimm árum kemur skipið í kreppu og skal at biðja um veðhald fyri einum kreppuláni. Um lóg-uruppskotið verður samtykt, verður treytin nú tann, at tann peningur, sum er spardur í skatti seinastu fimm árin, skal gjaldast inn sum eginpeningur. Arbeiðsmaðurin við ársinntøkuni uppá 100.000 kr. hevur onki spart í skatti og skal tí onki gjalda. Fiskimaðurin við teimum 120.000 kr. í ársinntøku hevur spart

rættuliga lítið og hansara innskot verður hareftir. Men tann triði eigarinn við eini ársinntøku uppá 400.000 kr. hevur spart nógva í skatti. Tá hann hevur gjørt sitt innskot verður hansara partur í skipinum hækkaður í mun til innskotið.

Ursliðið verður nú, at arbeiðsmaðurin má fara burtur úr sum eigari, at fiskimaðurin móguliga sleppur at halda fram sum eigari, men uttan nakra ávirkan tá hansara partur nú er vorðin ógvuliga avmarkaður, meðan tann triði eigarinn hevur fingið buktina og báðar endarnar. Tann sum onki hevði avskrivað misti sin part í skipinum. Tann sum

## Tøkk til Jóannes

Tann 31. juli 1982 tók Sosialurin upp yrking eftir Jóannes Joensen á Hús-um.

Havi biðað eftir at kallsingar skuldi takka tygum alment fyri yrkingina við staðarnavnunum. Nú, tá eg sjálvur fekk tikið seg saman, er beinanveg ein rodd sum spyr, um eg eins og teir klóku, ætli mær at ummæla hetta skaldaverk Jóannesar. Kanska er henda røddin orsök til, at eingin kallsoyingur alment hevur takkað enn, men uttan iva hevur onkur sligið uppá tráin kortini.

Nei orsøkin til hesi orð, er reint takksemi fyri yrkingina. Í 71 ørindum eru 212 staðarnavn. Try í hvørjum. Umframt at rima og sita, geva tey eina rúgvu av upplýsingum, hvussu mong av teimum 212 staðunum skulu brúkast sum ytir,

fyri at rógva friur av flur-um.

Tann, sum hevur áhuga í tí tíðini, verður beinanveg gripin av yrkingini, og longu fyri Miðmunnahol-inum, situr hann í bátinum saman við Jóannesi. Onkur sum kennir prátið, ið er upprunin til yrkingina, heldur seg kanska vera komnan ov seint í bátin. Hann hevur helst verið á útróðri, og prátið hevur sjálvandi gingið um staðarnavn, bæði á Kalls-oyinni og aðrastaðni, sum ytir til plinkarnar, líka frá morgninum av, men tann, sum saknar prátið norðanfyri Miðmunnarholið, eigur at hava í huga, at aðrir hava skrivað um fiskileiðirnar har, men harfyri hevði tað sjálvandi verið spennandi, at sæð Jóannes uppá henda spesi-ella mátan sagt meira, men uppaftur meira spennandi hevði helst

verið, at fingið hann uppá Norðlandið, og har nýtt hesi serligu evnir sini.

Tað eru serliga fiskileiðirnar frá Greimsey út til Steinin, og víðari úteftir. Hver einasti Skalli við føroyskum navni. Kanska hevur Jóannes sjálvur verið við at geva onkrum navn. Teir fækkað, sum kenna best hesar leiðir, tiansheldur nevnið á hvørjum Skalla.

Væl hava vit tann roterandi miðamannin uppá á stýrhústakinum, og inni í stýrhúsinum kašsan, sum gevur tær Skallan við tveimum tølum, men hetta er nútíð.

Vónandi vera hesi serligu evni brúkt — at ríka nútíð og framtíð við, men tillukku við yrking tygara um Kallsøyanna Jóannes.

Heilsan  
Ísak Matras

## Ein bílig undanførsla, Pauli!

Undir valstriðnum til lögtingsvalið seinasta royndi núsitandi lögmaður at visa á, hvør var problemið í føroyskum politikki. Í sínum býttisliga orðavavstri fór hann so langt, at hann skulsetti Atla Dam fyri at vera fullan av hatri.

Satt at siga, at trúði eg ikki, at nakar av teimum føroysku politikkarunum soleiðis gekk og bar hatur til nakran. Men, harra blaðstjóri, eftir at hava hoyrt orðaskiftið á tingi um Norðurlandaráðið eri

eg farin at ivast, og tað stórliga. Har kom nevniliga nakað fram, sum tykist benda á, at hin einaráðiandi innan sambandsflokkin, núsitandi lögmaður, hevur nakað persónligt, mest álíkt hatri, móti Atla Dam.

At Pauli ikki vildi hava, at Atli Dam skuldi umboða Føroyar í Norðurlandaráðnum við teirri grundgeving, at Hilmar Bech skal vera meira respekteraður manna millum, tað má sigast at vera ein sera bílig undanførsla.

Sjálvandi verður Hilmar respekteraður, men Pauli eigur ikki at gloyma, at Atli Dam ikki bert her heima hjá okkum, men eisini aðrastaðni framvegis verður hildin at vera framúr góður politikari. Tí kann hugsast, at núsitandi lögmaður undir seinasta valstriði mælti tað, ið hjarta hansara er fult av, tá hann tosaði um hatur.

lurtari

## „Mál — mál“

„Ja-a, ha ha — man skuldi trú, eg var av Toftum, ella omma min“.

Nei, Niels Juul. Um omma tín og tú vóru av Toftum. Tvøroyri, Fugla-firði, Gøtu, Klaksvík ella hvar tað var, so hevði tú verið líka eydnasamur.

Tað er ikki við Toftum ella øllum hesum liðum tú heldur við, men HB tú ert imóti, kanska ikki tí, tað er HB, men tí HB liggur á odda og tað mugu teir ikki gera. Tann sum er fremstur skal niður við nakkanum. Eingin má koma fram um hini.

Ein partur í jantulógini (Sandemose) sigur: Tú

skalt ikki billa tær inn, at tú ert nakað.

Hesum fylgir tú. Eg haldi við HB (tað gerst ikki við), men eg vil unna KI ella TB ella hvørt tað so er at vinna og gerast føroyameistari um teir bliva tað, bert ikki henda negativa tónan, ið altið hoyrist mótvægis teimum, sum eru føroyameistarar. Smáligheiti!

Tað ljóðar sum HB av berum heldi hevur vunnið alt summar. Nakað, fyri at taka lítið til, liggur av arbeiði aftanfyri.

Um ein stjóri sat í útvarpinum, sum vist veruliga hvussu ein skal út-

varpa, hevði tú verið frasettur sum frásøgumaður í fótbólta so illa sum tú dugir at goyma tinar kenslur yvirfyri vinnandi liðinum í løtuni.

Tað má vera sera hugstoytt hjá trúfasta venjara HB's at hoyra ferð eftir ferð, at HB als ikki vinnur, tí teir spæla betri, tí tað gera jú mótsæðuspælarnir altið, um farast skal eftir tí útvarpaða. Ongantið hoyrist hvi HB vinnur. Ein kann bara gita sær til, sum ikki sær dystin sjálvur, at tað er meira lukkan enn skilið.

Misnøgður

avskrivningarmóguleikarnar, og hetta er helst einasta gongda leiðin í hesum máli. Eina tílíka avmarking afturat er javnaðarflokkurin altið sinnaður at tosa um, meðan uppskotið, sum nú liggur fyri, ikki kann koma uppá tal.

Vilhelm Johannesen